

ANALIZA CONSUMULUI DE RESURSE ENERGETICE A REPUBLICII MOLDOVA ÎN PERIOADA 1990 – 2008

Autor: Mihail PASECINIC,
Facultatea de Energetică, grupa IME-071

Conducător: prof. univ. dr. hab. Valentin ARION

Abstract: În această lucrare am analizat consumul de resurse energetice a Republicii Moldova în perioada anilor 1990 – 2008. Unde a fost analizată evoluția fiecărei resursă energetice în parte. Am prezentat valori statistice¹ exprimate în ktep din care permit prognozarea evoluției cererii de resurse energetice pe viitor.

Cuvinte cheie: resurse energetice, evoluția consumului, kilotone echivalent petrol, rata de creștere

Introducere

Energia este factorul dominant ce determină bunăstarea țării și a omului, ce influențează asupra nivelului de dezvoltare a tuturor segmentelor de activitate ale societății. Energia este forța motrice în avansarea țării și a dezvoltării ei, economice pe termen lung. În atingerea unei dezvoltări economice continue și durabile este necesar ca sursele de energie să fie adecvate și sigure.

1. Evoluția consumului de resurse energetice.

Dezvoltarea economică durabilă și funcționarea adecvată a mecanismelor de piață impun elaborarea de strategii și politici energetice care să abordeze unitar conceptele de creștere economică, siguranța alimentării cu energie și protecția mediului și să stabilească obiectivele și măsurile prioritare pe diferite orizonturi de timp. Fundamentarea acestor strategii și urmărirea implementării lor se poate realiza numai pe baza unor statistici coerente care permit prognozarea evoluțiilor cererii de energie și alocării resurselor energetice.

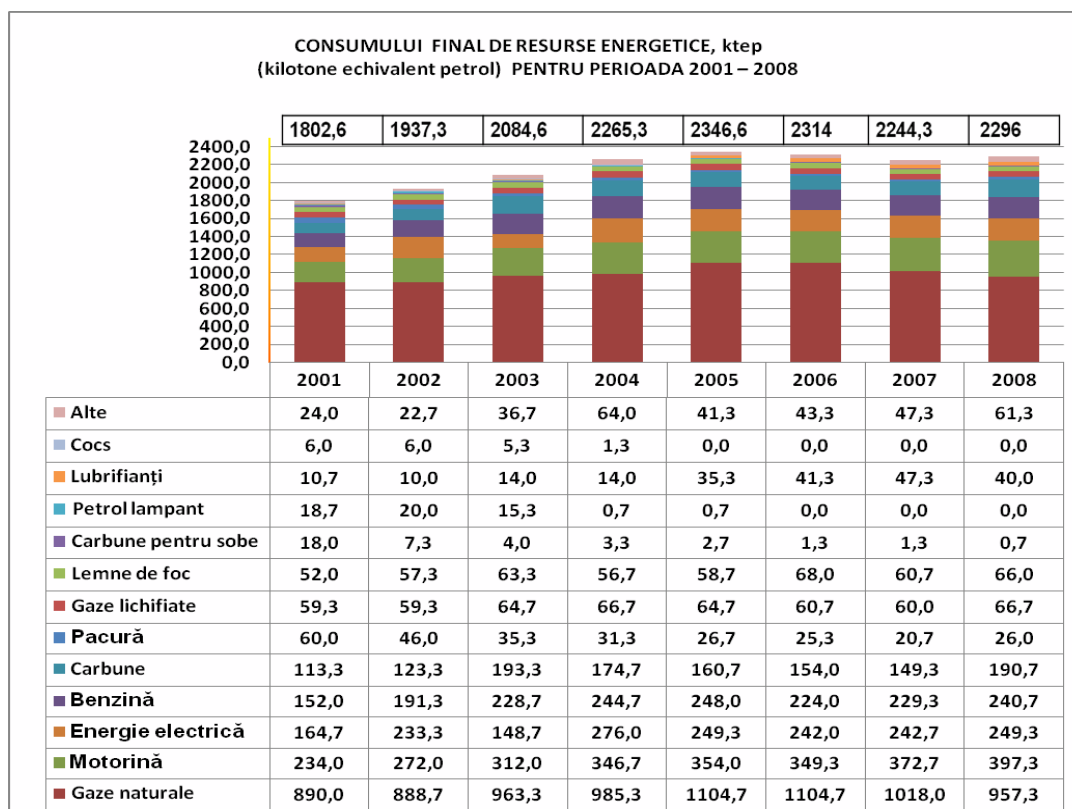
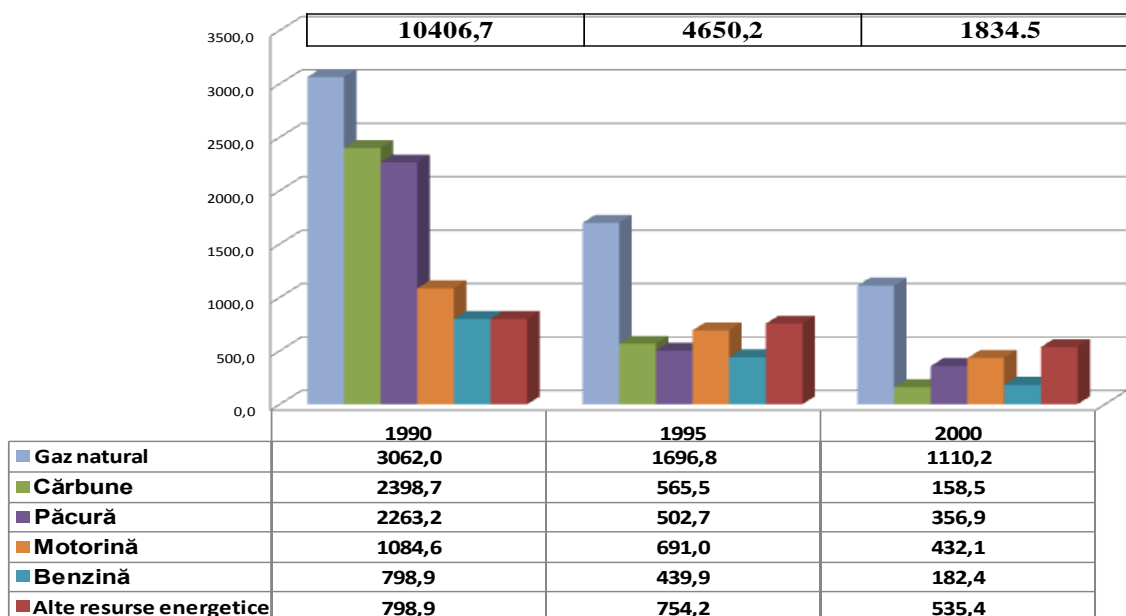
Pe parcursul anilor 1990-2008 în Republica Moldova au avut loc schimbări esențiale în volumul și structura consumului de resurse energetice. Consumul resurselor energetice a atins valoarea maximă de 10 mii ktep în anul 1990, iar către anul 2001 s-a micșorat până la 1,7 mii ktep. Începând cu anul 2001, s-a observat o creștere treptată a consumului, care în a. 2008 a constituit cca. 2,3 mii ktep.

2. Evoluția principalelor resurse energetice a Republicii Moldova.

- a. Principalul domeniu de consum a resurselor energetice este producția energiei **termice** și **electrice**.
- b. În transporturi se consumă resurse energetice mai mult pentru producerea energiei **mecanice**
- c. Structura consumului principalelor resurse energetice:
  - *Gaze naturale*
    - Ramurile principale cu cel mai mare consum de gaze naturale au fost și rămân populația energetică, industria și agricultura.
    - Această evoluție a consumului de gaze naturale (vezi mai jos) a fost menținută deoarece:
      - Prezintă un combustibil cu randamente ridicate a instalațiilor de conversie și cheltuieli de exploatare mici
      - Tariful gazelor pe perioada de timp 2001 – 2008 a fost menținut prin forțe politice.
  - *Energia electrică*
    - Majoritatea consumului de energie electrică din țară îi aparține populației și comerțului de circa 65 % în 2008 (150 ktep).

- Pierderile totale de energie electrică au constituit în 2008, 54,17 ktep sau 15,52 % din energia electrică intrată în sistem.

**CONSUMULUI FINAL DE RESURSE ENERGETICE, ktep
(kilotone echivalent petrol)
PENTRU PERIOADA 1990 – 2000**

3. Concluzie

Consumul resurselor energetice a atins valoarea maximă de 10 mii ktep în anul 1990, iar către anul 2000 s-a micșorat până la 1,8 mii ktep, apoi cu rată de creștere, a consumului de resurse energetice, de 1,7 % a evoluat până în anul 2005. Anual, din anul 2005, Republica Moldova are un consum aproximativ de resurse energetice de 2,25 – 2,35 mii ktep.

În evoluția consumului de resurse energetice în perioada 1990-2000 rezultă :

- **Energie electrică** a scăzut de aproximativ **4** ori (1990 – 2,8 respectiv 2000 – 0,7 mii ktep)
- **Cărbune** a scăzut de aproximativ **15** ori (1990 – 2,4 respectiv 2000 – 0,15 mii ktep)
- **Gaze naturale** a scăzut de de aproximativ **3** ori (1990 – 3,1 respectiv 2000 – 1,1 mii ktep)

În evoluția consumului de resurse energetice în perioada 2001-2008 se observă:

- Resursele energetice care au ieșit de pe piață (**Cocsul și petrol lampant**).
- Resursele energetice care tind să iasă de pe piață (**Carbunele pentru sobe și păcura**).
- Resursele energetice care au o rată de creștere de: **lubrifianți 15 % anual, motorina 4 % anual**
- Ponderea procentuală a celorlalte resurse energetice, din total, a rămas aproximativ aceeași

Consumului de resurse energetice poate fi evidențiat prin retrospectiva indicatorilor economici a țării. În economia națională, nu există un produs sau serviciu în costul căruia nu ar fi inclusă componenta „resurse energetice”.

Bibliografie

1. http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/balanta_energetica/BALANTA_ENERG ETICA_2009.pdf